

Lisa1 Pangaliidu täiendavad tähelepanekud krediiditeabe jagamise seaduse eelnõu 28.02.2025 redaktsiooni osas

	<i>Märkus/kommentaar</i>	<i>vastus/selgitus</i>	<i>Täiendav märkus/kommentaar</i>
1	<p>Pangaliit on jätkuvalt seisukohal, et Registrisse peaksid andmeid edastama ka krediidiinkassod. Pärast nõuete võõrandamist ei saa krediidiandja Eelnõu kohaselt enam infot nende nõuete kohta Registrisse edastada. Samas ei tähenda see seda, et nõue tarbija jaoks oleks kuhugi kadunud. Negatiivse krediidiinfo edastamine vastavatesse registritesse on vabatahtlik, mistõttu ei saa olla kindel, et info kõikide krediidiinkassode poolt hallatavate krediidilepingute kohta sisaldub negatiivse krediidiinfo registrites. Lisaks on antud registrite turg killustunud ning maksehäirete avaldamise põhimõtted erinevad, mistõttu ei ole tagatud andmete koosseisu ühetaolisus ja kvaliteet.</p>	<p>Antud selgitus. Krediidiostja ei ole hõlmatud krediiditeabe andjana, sest krediidiostja ei sõlmi tarbijaga tarbijakrediidilepingut. Samuti võib eeldada, et krediidiostja edastab andmed viivituses oleva tarbijakrediidilepingust tulenevate nõuete kohta erasektoris maksehäireteenust pakkuvatele ettevõtjatele.</p> <p>Selguse tagamiseks ja erasektori ettevõtja osutatava maksehäireteenuse dubleerimise vältimiseks krediidiosstajaid krediiditeabe andjatena ei käsitata.</p> <p>Rahandusministeerium jälgib registri käivitamise järgselt arenguid ning valitud lahenduse mittetoimimise korral kaalub seaduse muutmise vajadust.</p>	<p>Pangaliit avaldab toetust plaanile registri käivitamise järgselt arenguid jälgida.</p>
2	<p>Täiendavat segadust loob ka planeeritav regulatsioon, mille kohaselt ei ole lubatud tagasimaksmisega viivituses olemise fakti Registris kuvada kauem kui 30 päeva. Kuigi isikuandmete kaitse seadus (IKS) võimaldab võlasuhte rikkumise infot negatiivses krediidiregistris avaldada 30-ndast võlapäevast alates, siis üldlevinud praktika kohaselt avaldatakse see pärast 45-ndat võlapäeva. Seega tekib olukord, kus võlgnevuse info ei ole nähtav 30-45 võlapäeval. Kuivõrd Registris saab kasutada ka tarbija ise, siis võib võlgnevuse kuvamine ja teatud hetkel mittekuvamise tekitada küsimusi ka tarbijates. Kirjeldatud olukorra vältimiseks on Pangaliit seisukohal, et kui võlgnevuse infot ei ole võimalik kuvada kauem kui 30 päeva, siis ei peaks seda Registris üldse kuvama.</p>	<p>Arvestatud. Viivitamise kohta kantakse registrisse üksnes teave viivitamise fakti kohta (jah/ei). Vastavalt eelnõu § 7 lõikele 2 ja § 10 lõikele 3 kuvatakse seda teavet alates viivitamise 14. päevast kuni 45 päeva möödumiseni viivitamisest. 14 päeva on tarbija jaoks piisav aeg leida võimalus krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmiseks. Maksimumaja (45 päeva) kehtestamisel on arvestatud maksehäireregistriteenust osutavate ettevõtjate tegeliku praktikaga võimaldada juurdepääs võlasuhte rikkumisega seotud teabele 45 päeva möödumisel võlasuhte rikkumisest arvates.</p>	<p>Pangaliit juhib tähelepanu, et vastavustabelis antud selgituses on § 10 lõige 5 asemel ekslikult viidatud § 10 lõikele 3.</p>

	<p>Negatiivse krediiditeabe osas ei toeta kehtiv õigusraamistik ja praktika tarbija kohustuste kohta tervikpildi saamist. Tervikpilt on oluline nii krediidiandjale vastutustundliku laenamise põhimõtte rakendamiseks kui tarbijale kõikidest oma kohustustest tervikliku ülevaate saamiseks. Palume ka negatiivse krediiditeabe kajastamise osas leida lahendus, mis ei tooks kaasa ebamõistlikku halduskoormust ning mis võimaldaks ka negatiivse krediiditeabe saamist ühest registrist.</p>		
3	<p>Eelnõuga loodav õiguslik raamistik peab toetama krediidiandjat tarbija krediidiivõimelisuse hindamisel, tehes talle kättesaadavaks tarbija finantskohustusi puudutava ajakohase ja usaldusväärse teabe. Eelnõuga kohustatakse küll krediidiandjat krediidiivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks kontrollima tarbija kohta käivat krediiditeavet Registrist, kuid ei sätestata registriteenusele esitatavaid nõudeid. Selleks, et krediidiandjad saaksid krediidiotsuste tegemisel tugineda Registrist saadud andmetele, tuleb seaduse tasandil fikseerida ka registriteenusele esitatavad olulised tingimused, kindlustades krediidiandjale, et vajalikud andmed on krediidiotsuse tegemise hetkeks kättesaadavad. Arvestades, et krediidiandjad teevad krediidiotsuseid ka automaatotsustena, on kriitilise tähtsusega fikseerida krediidiandja poolt Registrile saadetud päringu töötlemise aeg, mis peab olema lühem kui 5 sekundit, kuid soovitatavalt 1 sekund (ning nõutava aja jooksul tuleb töödelda vähemalt 90% päringutest). Oluline on sealjuures ka viidata, et krediidiandja vabaneb VÕS § 403⁴ lõikes 3¹ sätestatud kohustusest ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel nõutud ajavahemiku jooksul võimalik. Register peab olema võimeline tõendama vastuse olemasolu ning selle edastamiseks kulunud aega. Tagamaks Registri parim võimalik kasutatavus ning välistamaks rakenduslikke viivitusi, soovib Pangaliit olla kaasatud nii tehniliste nõuete, hanketingimuste kui ka rakendusaktide koostamise protsessis. Kuivõrd Eelnõu alusel loodav Register oleks monopoolses seisundis, siis peame oluliseks, et Registriga teenuslepingute sõlmimise puhul oleks tagatud ka teatav paindlikkus.</p>	<p>Antud selgitus. Loodav register on riigi infosüsteemi kuuluv andmekogu. Seetähendab, et kohalduvad AvTS-ist tulenevad nõuded andmekogu pidamisele (sh kohustus kasutada kindlustavaid süsteeme vastavalt § 43⁹ lõikele 3) ning rakendub KÜTS. Sarnaselt muude riigi infosüsteemi kuuluvate andmekogudega määratakse turvameetmed ja turbeaste andmekogu põhimäärusega (eelnõu § 7 lõige 5).</p> <p>Registri loomiseks selgitab hankemenetluse ettevalmistavas faasis Rahandusministeerium välja krediiditeabe andjate ja -saajate vajadused ning arvestab nendega põhjendatud ulatuses hankedokumentatsiooni koostamisel.</p>	<p>Krediidiandjate jaoks on oluline, et tarbija finantskohustusi puudutav teave tehakse talle kättesaadavaks kindla aja jooksul, mis on krediidiandjale vajalik krediidiotsuse tegemiseks. Arvestades, et on krediidiandjate, kes teevad enamuse oma ärist läbi täisautomaatsete krediidiotsuste, on nende krediidiandjate jaoks kriitilise tähtsusega päringu töötlemise aeg, mis peab olema lühem kui 5 sekundit, kuid soovitatavalt 1 sekund (ning nõutava aja jooksul tuleb töödelda vähemalt 90% päringutest). Eelnõu koostaja selgitas oma kommentaarides, et registri loomiseks selgitab hankemenetluse ettevalmistavas faasis Rahandusministeerium välja krediiditeabe andjate ja -saajate vajadused ning arvestab nendega põhjendatud ulatuses hankedokumentatsiooni koostamisel. Pangaliidu hinnangul ei ole eelnõu koostaja selgitused piisavad, tagamaks krediidiandjale kindlustunde, et register hakkab päringuid töötleva eelnevalt mainitud aja jooksul. Selleks, et kõik krediidiandjad saaksid krediidiotsuste tegemisel tugineda registrist saadud andmetele, on oluline, et krediidiandjale oleks tagatud, et vajalikud andmed on krediidiotsuse tegemise hetkeks kättesaadavad, ning juhul, kui register ei töötle päringut vajaliku kiirusega, on krediidiandja</p>

			vabastatud VÕS § 403 ⁴ lõikes 3 ¹ sätestatud kohustusest.
4	<p>Pidades silmas, et Registri kui uue infosüsteemi rakendamine hõlmab paljude osapoolte koostööd, sh testimisi, mille käigus võib ilmned ka parenduste tegemise vajadus, siis on Pangaliit Eelnõus toodud kahekuulise üleminekuaja piisavuse osas skeptiline ja teeb ettepaneku seda pikendada.</p> <p>Registri tehniline spetsifikatsioon peab olema kokkulepitud ja kooskõlastatud vähemalt 1 aasta enne Registri avamist.</p>	<p>Arvestatud. Eelnõu § 57 muudetud – üleminekuajaks sätestatud viis kuud.</p>	<p>Pangaliit tänab ettepaneku arvesse võtmise eest kuid leiame, et ka 5 kuud on liiga lühike aeg, et vajalikud arendustööd tehtud saaksid. Tehniliste muudatuste rakendamine on ajamahukas eriti arvestades, et erinevaid osapooli on väga palju. Register peab samaaegselt suutma koostööd teha kõikide krediitideabe saajatega. Erinevate väliste partneritega tehtavate arenduste puhul on risk ootamatusteks väga kõrge. Samuti on oluline tähele panna, et arendu hõlmab endas mitmeid erinevaid lõike: erinevate andmeväljade edastamine registrile, andmete pärimine registrist ja saadud andmete integreerimine krediidiandja süsteemidesse. Sealjuures on muudatusi vaja rakendada kõikides erinevates tarbijakrediititoodete protsessides ja ka lepingute muudatuste vormistamise protsessides. Samuti võib täiendav aeg kuluda pankade sisemistele formaalsetele protsessidele nagu näiteks kooskõlastused, riskide hindamised, dokumentatsiooni vormistamine jms. Lisaks arendustööle on vajalik arvestada ka testimisele ja vigade parandamisele kuluva ajaga. Vigade parandamise järgselt kulub aega veelkordsele testimisele jne. Teeme ettepaneku, et üleminekuperiood peaks olema vähemalt 1 aasta.</p>
	<p>§ 4. Tarbija</p> <p>Tarbija käesoleva seaduse tähenduses on võlaõigusseaduse § 1 lõikes 5 nimetatud isik.</p> <p>1) Juhime tähelepanu, et tarbija mõiste siin seaduses eraldi väljatooduna kitsendab avaldatavate andmete hulka, kuid krediidiandjate huvi on saada andmeid ka füüsiliste isikute kohta (kes ei pruugi olla tarbijad). Vt järgmisi punkte.</p>	<p>1) Eelnõu on täpsustatud: tarbijana käsitatakse VÕS § 1 lõikes 5 nimetatud isik, kes on sõlminud võlaõigusseaduse § 402 lõikes 1 nimetatud tarbijakrediidilepingu.</p> <p>2) FIE-de kohta edastatakse teave juhul, kui tegemist on tarbijaga, kes on sõlminud</p>	<p>2) Alustava FIE poolt enda majandus- või kutsetegevuse alustamiseks sõlmitud krediidileping ei ole tarbijakrediidileping, kuid VÕS § 403 lg 2 kohaselt kohaldatakse sellisele lepingule tarbijakrediidi sätteid. Palume täpsustada, kas sellise lepingu andmed tuleb registrile esitada või mitte? Kui FIEde sõlmitud lepingute kohta tuleb andmeid</p>

	<p>2) Palume täpsustada, kas ja millise andme koosseisuga edastatakse FIE-de krediiditeave?</p> <p>3) Palume täpsustada, kas ja millise andme koosseisuga edastatakse täisühingute ja usaldusühingute krediiditeave?</p> <p>4) Palume täpsustada, kas ja millise andme koosseisuga edastatakse notarite, kohtutäiturite ja pankrotihaldurite krediiditeave?</p> <p>5) Palume täpsustada, kas eraisikute poolt ettevõtja kohustuste tagamiseks antud käenduskohustused tuleb avaldada registris krediiditeabena?</p>	<p>tarbijakrediidilepingu eelnõu §-5 nimetatud isikuga.</p> <p>3) Registrisse kantakse andmed üksnes füüsilise isiku kui tarbija kohta, kui ta on sõlminud tarbijakrediidilepingu eelnõu §-5 nimetatud isikuga (vt eelnõu §-e 3, 4 ja 7 nende koosmõjus). TÜ ja UÜ kohta andmeid registrile ei edastata.</p> <p>4) Registrisse kantakse andmed füüsilise isiku kui tarbija kohta, kui ta on sõlminud tarbijakrediidilepingu eelnõu §-5 nimetatud isikuga (vt eelnõu §-id 3, 4 ja 7). Notarite, kohtutäiturite ja pankrotihaldurite kohta andmeid registrile ei edastata.</p> <p>5) Ei. Registris kajastatakse vaid tarbijakrediidilepingu andmeid ja sellele tarbijakrediidilepingule füüsilise isiku antud käendusega seotud andmeid (palun vt eelnõu § 7 lg 1 punkti 3).</p>	<p>edastada kas siis isikukoodi või FIE registrikoodiga?</p>
10	<p>§ 7 lg 1 punkt 1: tarbija üldandmed – isikukood või selle puudumisel sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi.</p> <p>1) Ei ole selge, kas isikukoodi olemasolul nime on või ei ole vaja esitada. Juhime tähelepanu, et Eestis on elamisloaga isikuid, kellel perekonnanimi puudub.</p> <p>2) Tarbija asemel võiks kasutada „krediidisaja“, see hõlmaks ka solidaarvõlgniku.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>1) Sätet vastavalt muudetud;</p> <p>2) Eelnõu § 7 lg 1 punkti 4 vastavalt muudetud.</p>	<p>1) Grammatiliselt ei ole jätkuvalt selge kas registrile peab isikute osas esitama isikukoodi või selle puudumiseks sünniaja koos nimega või peab nime edastama alati sõltumata isikukoodi olemasolust. Pangaliit toetab viimati nimetatud varianti ja teeb ettepaneku sõnastada säte järgnevalt: ees- ja perekonnanimi ning isikukood või selle puudumisel sünniaeg. Lisaks juhime jätkuvalt tähelepanu sellele, et krediidisajate seas on olnud ka perekonnanimeta elamisloaga isikuid. Võimalik, et see küsimus on määрусega lahendatav, kuid ei sooviks, et selliste isikute korral tekib tehniline tõrge.</p>
11	<p>§ 7 lg 1 punkt 3: krediidi käendaja üldandmed, kui see on asjakohane – isikukood, sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi.</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>1) Krediiditeaberegistrisse kantakse andmed tarbijaga sõlmitud tarbijakrediidilepingu kohta.</p>	<p>1) Pangaliit on seisukohal, et tarbija krediidivõime hindamise seisukohalt oleks asjakohane arvesse võtta ka ettevõtete</p>

	<p>1) Kas siin on mõeldud tarbijakrediidi käendust või kõiki erinevaid käendusi? Tarbija võib käendada ka teisi krediitdilepinguid, nt eraisiku käendus ettevõtte laenulepingus.</p> <p>2) Sünniaja edastamine ei ole üldjuhul vajalik, see on vajalik vaid siis, kui isikukood puudub. Sama kommentaar kehtib ka punkti 4) kohta. Sõnastus võiks olla ühtlustatud ka punktiga 1).</p>	<p>Eelnõu § 7 lõikes 1 loetletud andmed on seotud tarbijakrediitdilepinguga, seega peetakse kõnesolevas punktis silmas üksnes tarbijakrediitdilepingule antud käendust.</p> <p>2) Sätet vastavalt muudetud</p>	<p>laenulepingute käendused. Sealjuures mõõname, et mitte kõik ärikliente teenindavad krediidiandjad ei ole eelnõu kohaselt krediitditeabe andjateks, kuid paljud krediitditeabe andjad teenindavad ka ärikliente ning omavad andmeid nende laenulepingute käendajate kohta.</p> <p>3) Sätte kohaselt tuleb registrile edastada ka käendusest tuleneva kohustuse suurus eurodes. Palume täpsustada mis summat tuleb edastada? Kohustuse vähenedes väheneb ka käenduse kohustuse suurus. Kas käenduse kohustuse suuruse andmeid tuleb sellele vastavalt uuendada?</p>
12	<p>§ 7 lg 1 punkt 4: krediidi kaastaotleja üldandmed, kui see on asjakohane – isikukood, sünniaeg ning ees- ja perekonnanimi.</p> <p>1) Ettepanek kasutada „kaastaotleja“ asemel sõna „kaaslaenusaja“.</p> <p>2) Ettepanek kasutada järgmisi rolle: solidaarvõlgnik, osavõlgnik, käendaja. Mil määral kohalduvad ülejäänud andmerekad nende isikute suhtes? Osavõlgniku ja käendaja puhul peaks olema nähtav ka vastutuse määr, mis võib olla väiksem kui kogu nõue krediidisaja vastu.</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>1) Sätet vastavalt muudetud (kaaskrediidisaja).</p> <p>2) Kaaskrediidisaja erinevaid rolle saab määratleda andmekogu põhimääruses. Tegemist on tehniliste üksikasjadega, mida ei pea määratlema seaduses.</p>	<p>Pangaliit palub veel täpsustada kas kaaskrediidisaja kohta päringut tehes näeb ka kõiki teisi § 7 lg 1 nimetatud lepinguga seotud andmeid või on nähtav ainult kaaskrediidisajaks olemise fakt. Juhime tähelepanu, et kaaskrediidisaja krediitdivõimelisuse hindamiseks on oluline, et näha oleks kõik lepinguga seotud andmed. Samuti on oluline eristada, kas käendaja vastutab solidaar- või osavõlgnikuna.</p>
17	<p>§ 7 lg 1 punkt 11: krediitdilepingu järgmise osamakse suurus eurodes, arvates andmete viimasest uuendamisest krediitditeaberegistris.</p> <p>1) Täpsustamist vajab osamakse tähendus, sest erinevatel krediidiandjatel võib osamakse koostisosade näitamise praktika olla erinev. Võttes arvesse, et teavet osamaksetega viivitamise kohta tohib Registrisse edastada alles pärast 7 päeva möödumist maksepäevast, siis kuidas avaldada osamakse suurust, kui asjaomase krediidiandja järgmises graafikujärgses osamaks on summeeritud kokku kõiki lepingu alusel tasumisele kuuluvad summad (mh eelmiste</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus.</p> <p>1) Punkti sõnastust täpsustatud („tarbijakrediitdilepingus kokku lepitud järgmise osamakse suurus“)</p> <p>Kohustuse täitmisega viivitamise kohta kantakse registrisse üksnes teave viivitamise fakti kohta (jah/ei). Vastavalt eelnõu § 7 lõikele 2 ja § 10 lõikele 3 kuvatakse seda teavet alates viivitamise 14. päevast kuni 45 päeva möödumiseni viivitamisest. 14 päeva on tarbija</p>	<p>2) Pangaliidu algne küsimus oli esitatud eesmärgiga, et saada selgus, et mõistame õigesti, et osamakse võib koosneda põhiosast, intressist, haldus- jm tasudest jne. Pangaliit on seisukohal, et erinevate osamakse elementide eraldi kuvamine ei ole vajalik ja võib kahjustada ka ärisaladust. Meie hinnangul on pärast punkti 11 täpsustamist punkt 15) üleliigne. On piisav, kui seletuskirjas on selgitatud, et osamakse võib hõlmata</p>

	<p>perioodide laenumaksete võlgnevused)? Kokkuvõtlikult jääb Eelnõus ebaselgeks, kas võlgnevusi tohib krediitideabena Registrisse edastada. Juhime tähelepanu, et krediidiandjal on krediidi võimelisuse hindamisel kohustus omandada andmeid tarbija varasema maksekäitumise kohta, seega krediitideabes võlgnevuste andmete avaldamise piiramise põhjendused jäävad arusaamatuks.</p> <p>2) Palume selguse huvides tuua seletuskirjas või Määruses välja, et osamakse hõlmab nii põhiosa kui intressi makset aga ka haldustasu jm lepingujärgseid tasusid.</p> <p>3) Kuidas kajastatakse osamakse suurus erinevate rollide puhul – solidaarvõlgnik, osavõlgnik, käendaja?</p>	<p>jaoks piisav aeg leida võimalus krediitilpeingust tuleneva kohustuse täitmiseks. Maksimumaja (45 päeva) kehtestamisel on arvestatud maksehäireregistriteenust osutavate ettevõtjate tegeliku praktikaga võimaldada juurdepääs võlasuhte rikkumisega seotud teabele 45 päeva möödumisel võlasuhte rikkumisest arvates.</p> <p>2) Eelnõu 7 lõiget 1 täiendatud punktiga 15, mille kohaselt kantakse registrisse ka andmed tarbijakrediitilepingus kokku lepitud lepingu sõlmimise ja haldamise kulud, mis ei ole hõlmatud lõike 1 punktiga 11.</p> <p>3) Registris kajastatakse osamakse puhul tarbija kohustused. Kaaskrediidisaaaja puhul sisaldub registris üksnes tema roll vastava tarbijakrediitilepingu raames. Eraldi andmeid kohustuste kohta kaaskrediidisaaaja kohta ei sisestata.</p> <p>Käendaja puhul kantakse registrisse lisaks tema rollile ka käendusest tuleneva kohustuse suurus eurodes. Eelnõu § 7 lg 1 punkti 3 vastavalt muudetud.</p>	<p>endas erinevaid komponente, sh haldustasu, lepingutasu osamakse jne.</p> <p>Lisaks juhime tähelepanu, et tarbijakrediitilepingu kontekstis on VÕS § 4031 lg 1 p 6 kohaselt tegemist mõistega tagasimakse, mitte aga osamakse: põhisumma, intressi ja mis tahes muude tasude summa (edaspidi tagasimakse). Selguse huvides oleks kasutatavate terminite ühtsus vajalik.</p>
18	<p>§ 7 lg 1 punkt 12: krediidi tagasimakse tasumise täieliku või osalise edasilükkamise ajavahemik, kui see on asjakohane.</p> <p>1) Seletuskirja kohaselt on silmas peetud maksepuhkust. Samas juhime tähelepanu, et maksepuhkuseid on väga erinevaid. Lisaks klassikalistele täis- ja osalistele maksepuhkustele võib olla ka niisugune maksepuhkus, mille raames tasutakse ainult näiteks haldustasu. Lisaks on olemas lepinguid, mille raames võimaldatakse perioodilist maksepuhkust st näiteks iga aasta jaanuar- märts on maksepuhkus.</p> <p>2) Palume selgitada, et kui nt on kampaania tingimustel sõlmitud leping, kus 6 kuud on intress 0% aga edaspidi nt</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>1) Eelnõu 7 lõiget 1 täiendatud punktiga 15, mille kohaselt kantakse registrisse ka andmed tarbijakrediitilepingus kokku lepitud lepingu sõlmimise ja haldamise kulud, mis ei ole hõlmatud lõike 1 punktiga 11.</p> <p>2) Punkti 11 sõnastust on eelnõus täpsustatud („tarbijakrediitilepingus kokku lepitud järgmise osamakse suurus“). Tulenevalt eelnõu § 8 lõikest 1, peab krediitideabe andja andmete muutmise registripidajat teavitama ühe kalendripäeva jooksul. Seega, kui osamakse</p>	<p>2) Pangaliit soovib siinkohal juhtida veelkord tähelepanu asjaolule, et hetkel planeeritavad andmeväljad ei näita koheselt välja sellist olukorda, kus krediitilepingu sõlmimisel on näiteks 6 kuuks kokku lepitud intressimäär 0%, edaspidi on intressimääraks aga nt 15%. Sellise lepingu osamakse/tagasimakse suuruse muutus hakkab registrist nähtuma alles siis, kui § 8 lg 1 alusel uuenduvad andmed. Kuid uut krediiti väljastaval krediidiandjal oleks vaja koheselt näha seda, et 6 kuu pärast tarbija (igakuine) tagasimaksekohustus sellise lepingu alusel</p>

	14,9%, mis võib osamakse suurust oluliselt suurendada, siis kas ja kuidas seda kajastatakse.	suurus muutub, siis peab see teave sisalduma ka registris.	suureneb märgatavalt suurema intressimäära rakendumisel. Ka Finantsinspektsiooni käsiraamatust tuleneb, et arvestada tuleb tarbijakrediidilepingust tulenevate rahaliste kohustuste võimlaiku suurenemisega.
19	<p>§ 7 lg 1 punkt 13: krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmise viivitamise aeg, kui see on asjakohane.</p> <p>1) Kui leping on kehtiv, kuid klient on viivituses näiteks osamaksega, siis tuleb raporteerida sellega viivitamise aeg. Aga kui krediidiandja ütles võla tõttu lepingu üles ja klient on viivituses, siis kas me saame õigesti aru, et see kohustus tuleb raporteerida ja seda alles 7 päeva pärast? Või peetakse silmas siiski üksnes kehtivast krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmise viivitamise aega?</p> <p>2) Kas on mõeldud kogu viivisvõla perioodi?</p> <p>3) Kui krediidisaaaja jääb võlgu mitme järjestikkuse osamaksega, kuidas siis toimub võlapäevade arvestamine? Näeme vajadust vältida olukorda, kus krediidisaaaja on ühe osamaksega 30+ päevas viivituses, et siis järgmise osamakse viivitus ei kajastuks Registris, kuna summeeritult võlapäevade arv on üle 30 päeva.</p> <p>4) Kas päevade arvu hakkab krediiditeabe andja lugema osamakse tasumise tähtpäevale järgnevast päevast?</p> <p>5) Koosmõjus sama paragrahvi lõikega 2 palume täpsustada järgnevat: Kui 30 päeva saab täis, kas siis krediiditeabe andjal on kohustus siiski vastavat teavet edastada (seaduse järgi on), kuid krediidiandjal ei ole õigus seda teavet saada - kas siis Register ise peab arvestust võlapäevade üle ning tagab andmete jagamise või mitte jagamise krediidiandjale/ andmete pärijale?</p> <p>6) Küsimus tekib ka AKI maksehäirete avaldamise juhendi kontekstis: AKI juhend reguleerib võlaandmete kolmandatele</p>	<p>Arvestatud osaliselt.</p> <p>1–4) Kohustuse täitmise viivitamise kohta kantakse registrisse üksnes teave viivitamise fakti kohta (jah/ei). Vastavalt eelnõu § 7 lõikele 2 ja § 10 lõikele 3 kuvatakse seda teavet alates viivitamise 14. päevast kuni 45 päeva möödumiseni viivitamisest. 14 päeva on tarbija jaoks piisav aeg leida võimalus krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmiseks. Maksimumaja (45 päeva) kehtestamisel on arvestatud maksehäireregistriteenust osutavate ettevõtjate tegeliku praktikaga võimaldada juurdepääs võlasuhte rikkumisega seotud teabele 45 päeva möödumisel võlasuhte rikkumisest arvates.</p> <p>5) Kohustuse täitmise viivitamise aja arvestus on krediiditeabe andja poolt teabe edastamise hetkest registripidajale kuni 45 päeva möödumiseni viivitamise algusest arvates automatiseeritud. Kui tarbija enne 45 päeva möödumist kohustuse täidab, peab krediiditeabe andja vastava info registripidjale tulenevalt § 8 lõikest 1 edastama. Sel juhul viivitamise fakti registris ei kuvata.</p> <p>6) AKI vastav juhend tugineb kehtival õigusel. KTS-i jõustumisel võib tekkida vajadus juhendit täpsustada. Selle vajaduse üle otsustab AKI, kelle pädevusse kõnesolev küsimus kuulub.</p>	<p>Pangaliit toetab registris võlgnevuse fakti kuvamist. Siiski teeme praktilistel kaalutlustel ettepaneku rakendada miinimumsummat, millest väiksemate võlgnevuste osas võlgnevuste fakti registrist ei kajastu. Näiteks maksehäire registrite puhul on turupraktikaks kujunenud 30 eurot. Piirsummast väiksemad võlgnevused peataks hetkel automaatsed otsustusprotsessid või tooks taotlejale koheselt kaasa eitava krediidiotsuse ka juhul, kus taotleja on võlgnevuses näiteks 1 euroga vms. Selline lahendus ei ole otstarbekas ega mõistlik.</p> <p>Samuti on olukord, kus tarbija on võla tasunud, kuid vahepeal on viivised kogunenud, kuid need muutuvad sissenõutavaks järgmisel maksepäeval. Tekiks vastuolu, et tarbijal on 14 päeva aega võlg tasuda, kuid kogunenud viiviste (väikeses summas) pärast siiski kuvatakse registrist infot nagu tegemist oleks makseviivituses oleva kohustusega.</p>

	<p>isikutele, sh maksehäireregistrile edastamist. AKI juhendi punkt 2.8. kohaselt tuleb andmesubjekti enne võlaandmete kolmandatele isikutele edastamist vastavuses IKÜM artikliga 14 teavitada, lisades teavitusele nt maksehäireregistri andmekaitsetingimused, kui kolmandaks isikuks on maksehäireregister. Et ka Eelnõu § 7 lg 1 punktis 13 nimetatud andmed on võlaandmed, tuleb võlgnikku teavitada enne selliste andmete Registrile edastamist. Kuna võlgnevuse andmed tuleb Registrile edastada, kui võlgnevus on kestnud vähemalt 7 päeva, tekib küsimus, kuidas on nii lühikese aja jooksul võimalik teavitamiskohustust täita, arvestades seejuures, et nimetatud 7 päeva sisse võivad jääda ka nädalavahetus ja riigipühad.</p>		
26	<p>§ 9 lõige 1: Krediiditeaberegistri alamregistriks on krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekiri (edaspidi nimekiri), mille pidamise eesmärk on pakkuda isikule võimalust piirata enda poolt krediidilepingu sõlmimist, et vähendada talle ja ühiskonnale ülemäärase laenamisega kaasneva võivaid negatiivseid sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi.</p> <p>1) Ettepanek sõna „nimekiri“ asemel kasutada „krediidi lepingu sõlmimise piirang“.</p> <p>2) Kas on vajalik alamregistri loomine?</p> <p>3) Kui isik on lasknud kanda end sellesse nimekirja, kas siis tagatislepingu sõlmimise õigus siiski on?</p> <p>4) Kas toimivate krediidilepingute, nt krediitkaardi lepingute kasutamine jääb selle sätte reguleerimisalast välja? Nende puhul peaks olema vastutus välistatud kuivõrd krediidiandjad ei saa ilma päringut tegemata sellest keelust teada.</p>	<p>Antud selgitus.</p> <p>1–2) Sätte eeskujuks on HasMS § 39. KTS-is on soovitud võimalikult suures ulatuses jääda õiguses ja praktikas juurdunud lahenduse juurde.</p> <p>3) Keeld ei hõlma tagatislepinguid. Rahandusministeerium jälgib registri käivitamise järgselt arenguid ning vajadusel kaalub seaduse muutmist.</p> <p>4) Nn laenukeelu nimekiri on krediiditeaberegistri alamregister. Päringu tarbija nimekirja kantuse kohta saab teha juhul, kui vajalik on krediidivõimelisuse hindamine. Toimivate tarbijakrediidilepingute puhul seaduse jõustumisel registrisse päringut tegema ei pea.</p>	<p>3) Pangaliit juhib tähelepanu, et ka tagatislepingutega, nt käendus, võetakse finantskohustusi, mistõttu peaks keeld rakenduma ka tagatislepingute suhtes.</p>
29	<p>§ 10 lg 1 punkt 1: Registripidajal on õigus avaldada krediiditeaberegistris sisalduvaid andmeid krediidiandjate ja – vahendajate seaduse §-des 5 ja 6 nimetatud krediidiandjale ja krediidivahendajale, krediidiasutusele krediidiasutuste seaduses tähenduses ning hoiu-laenuühistu seaduse §-s 3 nimetatud hoiu-laenuühistule krediidilepingu sõlmimiseks</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus.</p> <p>1) Eelnõu § 10 uutes lõigetes 2–7 on reguleeritud juurdepääsuõiguste ulatust täpsemalt.</p>	<p>3) Täiendav küsimus: VÕS § 416¹ räägib viivituses olevast krediidilepingust, restruktureerimismeetmeid võidakse rakendada ka enne viivituse tekkimist, nt maksepuhkused, lepingu lõpptähtaja pikendamine jne. Ka neil juhtudel tuleks</p>

<p>tahteavalduse esitanud tarbija krediivõimelisuse hindamise eesmärgil.</p> <p>1) Kas Määrusega reguleeritakse, kes ja mis andmeid Registrist näeb - ehk et ametiasutustele on üks vaade, tarbijale teine vaade ja krediidiandjatele kolmas vaade?</p> <p>2) Kas tarbija poolt krediiditaotluse esitamist tuleb hakata registripidajale tõendama? Kui jah, siis mis kujul?</p> <p>3) Ettepanek täiendada krediidiandjate õigust saada infot ka krediidilepingute muutmise taotluste alusel. Tarbija krediivõimelisust võib olla vajalik hinnata ka lepingu muutmise taotluse analüüsimisel (nt lisasumma, perioodi muudatused, maksepuhkus, muud restruktureerimise vajadused makseraskuste korral). Võla ümberkujundamise korral on krediidiandjal samuti kohustus hinnata tarbija olukorda, tema õigusi ja huve ning krediidiandja võib rakendada võla ümberkujundamist juhul, kui tema hinnangu kohaselt suudab tarbija tõenäoliselt oma kohustused täita.</p> <p>4) Krediidiotsuse ja lepingu sõlmimise vahele võib jääda sõltuvalt krediidiandjast kuni 90 päeva või isegi enam, mille jooksul on tarbijal võimalik erinevaid pakkumisi võrrelda ja enda jaoks sobivaim välja valida. See tähendab, et positiivne krediidiotsus/ krediidipakkumine kehtib teatud perioodi, mille jooksul tarbijal on võimalik lepingut sõlmida ja krediit kasutusele võtta. Sellest johtuvalt peaks olema krediidiandjal õigus ka positiivse krediidiotsuse kehtivuse ajal teha tarbija osas päringuid selgitamiseks välja, kas isik on/ ei ole vahepealsel perioodil oma finantskohustusi suurendanud. Sellisel juhul saab krediidiandja hinnata, kas samadel tingimustel pakkumine saab veel olla kehtiv või mitte. See tagab ka selle, et tarbija ei saaks oma finantskohustusi suurendada, kui ta tegelikult enam täiendava krediidi võimeline ei ole. Palume seletuskirjas täpsustada kas ühe taotluse raames korduvate päringute tegemine on lubatav.</p>	<p>2) Tarbijate tahteavaldusi registripidajale esitama ei pea. Kõnesolevas punktis sätestatud isikule edastatakse andmed registripidajaga sõlmitud lepingu alusel ning isik peab tagama, et andmetele juurdepääs võimaldatakse selleks õigustatud isikutele (töötajatele). Päringute tegemise õiguspärasust saab vajadusel kontrollida AKI või FI vastavalt oma pädevustele.</p> <p>3) Sätet täiendatud selliselt, et päringu tegemine registrisse on lubatud ka võla ümberkujundamiseks võlaõigusseaduse § 416¹ tähenduses tahteavalduse esitanud või sõlmitud tarbijakrediidilepingu alusel täiendavat krediiti taotleva tarbija krediivõimelisuse hindamiseks.</p> <p>4) Käesoleva eelnõuga ei reguleerita krediivõimelisuse hindamise kohustuse ulatust. Päringu tegemine krediiditeaberegistrisse sõltub sellest, millal tarbija krediivõimelisust hindama peab, millise sagedusega seda teha tuleb jms. seda ei reguleeri aga eelnõu, vaid asjaomased eriseadused (KAVS, VÕS).</p> <p>5) Kui tarbijakrediidilepingut käendav füüsiline isik teeb tahteavalduse tarbijakrediidilepingu sõlmimiseks, siis teeb eelnõu § 10 lg 1 punktis 1 nimetatud isik päringu krediiditeaberegistrisse, kust saab vastusena ka eelnõu § 7 lg 1 punktis 3 nimetatud andmed, sh käendusest tuleneva kohustuse suurus eurodes.</p> <p>6) Eelnõuga lisatava KAS § 88 lõike 12 sõnastust vastavalt muudetud („Krediidiasutusel on kohustus avaldada</p>	<p>hinnata restruktureerimismeetme jätkusuutlikust, ehk sisuliselt tuleks hinnata krediivõimelisust. Vastav nõue tuleneb ka EBA suunistest viivisnõuete ja makseraskuste tõttu restruktureeritud nõuete avalikustamise kohta (EBA/GL/2018/10). Pangaliit teeb ettepaneku laiendada päringu tegemise võimalust ka teisele lepingu muutmistele, mille korral krediidiandja teostab krediivõimelisuse hindamist ja mitte piirduda ainult viivituses olevate krediidilepingute restruktureerimisega.</p> <p>4) Nõustume, et registrisse tuleb teha päring krediivõimelisuse hindamise hetkel. Registripäringu üheks osaks on ka andmed laenukeelu nimekirja osas. Eelnõuga lisatakse KAVSi § 50², mille kohaselt krediidiandja ei tohi sõlmida tarbijakrediidilepingut laenukeelu nimekirja kantud tarbijaga. Palume seletuskirjas selgitada, et ka laenukeelu nimekirja kontrollimise osas on krediidiandja oma hoolsuskohustust täitnud kui päring registrisse on tehtud krediivõimelisuse hindamise hetkel. Praegune sõnastus võib jätta mulje, et päringu peaks tegema veel vahetult enne lepingu sõlmimist. Arvestades, et enamikel juhtudest sõlmitakse lepinguid digitaalselt, ei ole praktikas võimalik laenukeelu nimekirja osas päringute tegemine vahetult enne allkirjastamist.</p>
---	--	--

<p>5) Praegune sõnastus ei võimalda Registrist saada andmeid käendaja kohustuste hindamiseks.</p> <p>6) Palume selgitada Eelnõu § 10 lg 1 kooskõla krediitiasutuste seaduse (KAS) §-ga 88. Kas eelnõus nimetatud asutused ja isikud on vastavuses KAS §-s 88 nimetatud asutuste ja isikutega, et oleks tagatud, et registri kaudu ei ole võimalik saada rohkem pangasaladusega kaetud infot kui seda saab KAS § 88 raames.</p>	<p>krediiditeavet puudutav pangasaladus krediiditeabe jagamise seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud isikutele ja krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduse sätestatud tingimustel ja korras“).</p>	
<p>§ 10 lõige 2: Käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.</p> <p>1) 30 päeva piiranguga tekib olukord, kus krediidisaaaja võlg ei kajastu Registris ega ka veel maksehäireregistris. Sealhulgas, kui võla suuruse eeldused ei ole täidetud, siis ei pruugi see maksehäireregistris kajastuda ka 45+ võlapäeva saabudes.</p> <p>2) Kuidas tuleb 30 päeva arvutada, kui klient on võlgnevuses mitme osamaksega? Kas iga osamakse võlgnevuse korral hakatakse pidama eraldi 30 päeva arvestust? Kui kuvatakse ainult viimasel 30 päeval tekkinud võlgnevust ja mitte eelmistel perioodidel tekkinud võlgnevust, siis annab see väga moonutatud info.</p> <p>3) Kas me saame õigesti aru, et kuivõrd 30 päeva möödudes juurdepääs andmetele piiratakse, siis hakkab seda arvestust edasi pidama Register?</p> <p>Eelnõu § 8 lg 1 kohaselt edastab krediiditeabe andja registripidajale krediiditeabe jagamise seaduse § 7 lõikes 1 nimetatud andmed pärast krediidilepingu sõlmimist, krediidilepingu muutmist või § 7 lõikes 1 nimetatud andmete muutumise korral, kuid mitte harvem kui üks kord ööpäevas. Nimetatud sätte kohaselt on krediiditeabe andja kohustatud küll edastama võlgnevuse summa selle muutumise korral, kuid kohustust võlgnevuse andmete edastamise lõpetamiseks pärast 30 päevast võlgnevuse kestvust krediiditeabe andjale</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus.</p> <p>1-2) Viivitamise kohta kantakse registrisse üksnes teave viivitamise fakti kohta (jah/ei). Vastavalt eelnõu § 7 lõikele 2 ja § 10 lõikele 3 kuvatakse seda teavet alates viivitamise 14. päevast kuni 45 päeva möödumiseni viivitamisest. 14 päeva on tarbija jaoks piisav aeg leida võimalus krediidilpeingust tuleneva kohustuse täitmiseks. Maksimumaja (45 päeva) kehtestamisel on arvestatud maksehäireregistriteenust osutavate ettevõtjate tegeliku praktikaga võimaldada juurdepääs võlasuhte rikkumisega seotud teabele 45 päeva möödumisel võlasuhte rikkumisest arvates.</p> <p>2–3) Kohustuse täimisega viivitamise aja arvestus on krediiditeabe andja poolt teabe edastamise hetkest registripidajale kuni 45 päeva möödumiseni viivitamise algusest arvates automatiseeritud. Kui tarbija enne 45 päeva möödumist kohustuse täidab, peab krediiditeabe andja vastava info registripidajale tulenevalt § 8 lõikest 1 edastama. Regristis kuvatakse kõnesoleval perioodil viivitamise andmereal vastusena jah/ei. Kui tarbija viivitab mitme kuu osamaksete tasumisega, siis püsib ka regristis vastaval andmereal vastusena „jah“.</p> <p>Vajadusel peab § 10 lg 1 punktis 1 nimetatud isik küsima tarbijalt täiendavaid andmeid.</p>	<p>Võlgnevuse fakti kuvamise perioodi piiramisega seonduvalt soovib Pangaliit välja tuua järgmise:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Kas me saame õigesti aru, et krediidiandjad peavad jätkama võlgnevuse fakti registrile edastamist ka peale 45 päeva möödumist, et see oleks nähtav teistele andmesaajatele ja tarbijale? Viimane ei oleks kooskõlas eelnõu eesmärgiga. 2) Mida kuvatakse krediidiandjatele antud väljal pärast 45 päeva möödumist. Kas krediidiandjad saavad viivituses olemise fakti osas vastuseks „EI“? Sel juhul oleks tegemist ebaõige info avaldamisega. 3) Praktikas tekistaks olulisi vaidlusi ja probleeme tõsiasi, et näiteks kohtud ja usaldusisikud näevad registrist teistsuguseid andmeid kui krediidiandjad. 4) Pangaliit ei toeta lahendust, kus võlgnevuse fakt ei ole krediidiandjatele registrist nähtav alates 46 päevast. Juhime tähelepanu, et krediidiandjate jaoks säilib vajadus teha päring maksehäireregistrisse hoolimata sellest, et krediiditeaberegistris on võlgnevuse fakt nähtav. Krediidiotsuse tegemiseks on oluline saada rohkem teavet võlgnevuse kohta. Samuti ei sisaldu loodavas krediiditeaberegistris kõikide

	<p>pandud pole. Võlgnevuse andmete edastamine pärast 30 päeva täitumist pole isikuandmete töötlemise vaates põhjendatud, kuna pärast 30 päeva täitumist juurdepääsu nendele andmetele võimaldada ei tohi.</p> <p>4) Palume likvideerida vastuolu Eelnõu § 10 lg 2 ja seletuskirjas (lk 37) selgitatu vahel:</p> <p>Eelnõu ütleb „Käesoleva seaduse § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva selle kohustuse täitmise tähtpäevast arvates.“ Seletuskirjas on märgitud „Lõikes 2 sätestatakse, et eelnõu § 7 lõike 1 punktis 13 nimetatud andmetele (krediidilepingust tuleneva kohustuse täitmisega viivitamise aeg) on krediidiandjal juurdepääs kuni tarbija poolt kohustuse täitmiseni, kuid mitte kauem kui 30 päeva tarbija poolt kohustuse täitmisega viivitamisest arvates.“</p> <p>Eelnõus ja seletuskirjas toodud tähtajad ei ole meie arvates samad tähtajad. Meie hinnangul on kõnealuseid tähtaegu võimalik lugeda selliselt, et Eelnõus sätestatud tähtaja osas peetakse silmas lepingus kokkulepitud kohustuse täitmise tähtaega (maksetähtaeg), aga seletuskirjas märgitud tähtaja all peetakse silmas võlgnevuse kui tekkinud iseseisva kohustuse täitmist (võla tasumise tähtaeg).</p>	<p>4) Eelnõu § 10 lõike 4 sõnastust muudetud.</p>	<p>võlausaldajate info, mistõttu ei anna see tervikpilti tarbija finantskohustuste täitmise kohta (nt võlgnevuse suurus). Maksehäire registritesse päringu tegemise kohustus tuleneb ka Finantsinspektsiooni käsiraamatust vastutustundliku krediidi väljastamise protsessile.</p> <p>5) Maksehäire registrisse andmete edastamine ei ole kohustuslik, mistõttu võivad võlgnevused jääda tuvastamata. Krediiditeabe registris võlgnevuse fakti kuvamine krediidiandjatele aitaks ka seda riski teatud määral maandada.</p>
39	<p>§ 16 lõige 1: Oluline osalus käesoleva seaduse tähenduses on otsene või kaudne osalus registripidaja aktsiakapitalis, mis on vähemalt 20 protsenti äriühingu aktsiakapitalist või hääleõigustest või mis võimaldab avaldada olulist mõju tema juhtimisele.</p> <p>Seletuskirjas (lk 43) on selgitatud, et „Võrreldes teiste finantsjärelvalve subjektidega on siin sätestatud oluline erand – kui üldjuhul käsitletakse olulise osalusena 10%-list osalust äriühingu aktsia- või osakapitalis, siis eelnõuga on registripidajale ette nähtud nõ kõrgem künnis ehk oluline osalus hakkab alates 20%-lisest osaluse omandamisest.</p>	<p>Antud selgitus. Registripidaja puhul ei ole usaldatavuskriteeriumiks mitte niivõrd kapitalinõuded, kui just teenuse osutamine.</p> <p>Juhime veel kord tähelepanu asjaolule, et samasugune künnis kehtib ka krediitandjatele ja -vahendajatele ning kõige hilisemalt reguleeritud sektoriettevõtjale krediidiinkassole.</p>	<p>Pangaliit palub täiendavalt selgitada kuidas on lahendatud andmetele ligipääsu probleem.</p>

	<p><i>Tegemist on soodustava režiimiga. Sama lähenemine on täna ette nähtud ka krediidiandjatele ja krediidiinkassodele.“.</i></p> <p>Palume selgitada, millele tuginedes on otsustatud krediiditeabe registripidaja suhtes sellist soodustavat režiimi kohaldada. Sisuliselt tähendab see, et alla 20% osalusega omanikud võivad olla mistahes isikud, kes võivad saada ligipääsu inimeste igapäevasele krediidijäägile ja teistele Registris olevatele isikuandmetele, mis meie hinnangul ei ole põhjendatud.</p>		
40	<p>§ 37 lõige 4: Finantsinspeksioonil on lisaks käesolevas paragrahvis sätestatudle õigus nõuda ühekordselt või regulaarselt esitatavaid aruandeid ja andmeid, kui need on vajalikud järelevalve teostamiseks käesolevas seaduses sätestatud ulatuses.</p> <p>Palume täpsustada missuguseid täiendavaid andmeid on Finantsinspeksioonil õigus nõuda. Kas need andmed hõlmavad vaid Registri toimimisega seotud andmeid või ka krediidiandjate poolt edastatud krediiditeavet? Leiame, et krediidiandjate üle järelevalve teostamiseks andmete saamiseks peaks Finantsinspeksioon pöörduma vahetult krediidiandjate poole.</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõu kõnesolev säte reguleerib üksnes registripidajaga seonduvat ega hõlma krediidandja kohustusi. Krediidandjate üle teostatakse järelevalvet nende teevust reguleerivate seaduste alusel.</p>	<p>Palume täiendavalt selgitada kas eelnõu alusel on Finantsinspeksioonil võimalik nõuda andmeid konkreetsete krediidiandjate ja krediidilepingute kohta ning seeläbi teostada järelevalvet ka krediidiandjate suhtes?</p>
41	<p>§ 58. Krediiditeabe edastamine registripidajale: Enne käesoleva seaduse jõustumist sõlmitud ja kehtiva tarbijakrediidilepinguga seotud krediiditeabe edastab krediiditeabe andja registripidajale kahe kuu jooksul arvates käesoleva seaduse jõustumisest vastavalt käesoleva seaduse § 63 lõikele 3.</p> <p>1) Pangaliit ei pea kahekuulist ülemineku perioodi realistlikuks. Teeme ettepaneku seda pikendada.</p>	<p>Arvestatud. Üleminekuperioodiks sätestatud viis kuud.</p>	<p>Pangaliidu hinnangul peaks ülemineku periood olema 1 aasta.</p>
			<p>KAVS § 47 täiendatakse lõikega 4² järgmises sõnastuses: (4²) Krediidiandja või -agent on kohustatud edastama andmed tarbijaga sõlmitud tarbijakrediidilepingu kohta krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud tingimustel ja korras krediiditeaberegistri pidajale.</p>

			<p>Ettepanek:</p> <p>Variant I:</p> <p>KAVS § 47 täiendatakse lõikega 42 järgmises sõnastuses: "Krediidiandjal või -agendil on kohustus edastada krediiditeavet krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud tingimustel ja korras."</p> <p>Antud sõnastus oleks analoogne KAS omale. Toodud sõnastuse puhul peaks seletuskirjast nähtuma, et krediiditeabe all peetakse silmas just KTS-s sätestatud teavet. Sama täiendus peaks ka KAS sõnastuse juures olema, et krediiditeavet on mõeldud just KTS tähenduses.</p> <p>Variant II:</p> <p>KAVS § 47 täiendatakse lõikega 42 järgmises sõnastuses: „Krediidiandjal või -agendil on kohustus edastada krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud krediiditeavet krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud tingimustel ja korras.“</p> <p>Toodud sõnastusega tekib küll seaduse nimetuse kordus, kuid väldib segadust, et kus on sätestatud krediiditeabe mõiste.</p>
43	<p>§ 60. Krediidiandjate ja –vahendajate seaduse muutmine</p> <p>5) seaduse 6. peatükki täiendatakse §-ga 50² järgmises sõnastuses:</p> <p>„§ 50². Krediidilepingu sõlmimise keeld</p> <p>Krediidiandja ei tohi sõlmida krediidilepingut krediiditeabe jagamise seaduse §-s 9 nimetatud krediidilepingu sõlmimise piirangutega isikute nimekirja kantud isikuga.“.</p>	<p>Arvestatud osaliselt, antud selgitus.</p> <p>1) Sätet täiendatud selliselt, et keeld ei kehti võlaõigusseaduse §-s 416¹ sätestatud juhul tarbijakrediidilepingu kohtuvälisel ümberkujundamisel.</p> <p>2) Sarnaselt pangakonto väljavõtte küsimisele, saab krediidiandja registriteenuse mittetoimise korral nt küsida isikult kinnitust, et ta ei ole</p>	<p>1) Nagu ees pool selgitatud siis VÕS § 416¹ ei loetle kõiki kokkuleppeid/lepingumuudatusi, mida tarbijakrediidilepingutes sõlmitakse. Laenulepinguid kujundatakse ümber ka juba enne seda kui jõuab tekkida viivitus (nt maksepuhkused, tähtaja muudatused). Pangaliit teeb ettepaneku KAVS § 50² sätestatud välistust laiendada kõikidele</p>

	<p>1) Ei ole selge, kas krediidilepingu sõlmimise keeld kehtib ka lepingu muudatuste ja restruktureerimise kohta. Keelu laiendamine nendesse olukordadesse ei ole mõistlik. Krediidilepingu sõlmimise keeld peaks hõlmama täiendava krediidi andmise keeldu.</p> <p>2) Absoluutne krediidilepingu sõlmimise keeld koosmõjus KAVS-i lisatava §-ga 100¹ (karistused) tekitab olukorra, kus krediidiandja ei saa krediidiotsust teha, kuivõrd ta ei saa laenukeelu olemasolu Registrist kontrollida. VÕS § 403⁴ täienduse teine lause ütleb, et krediidiandja vabaneb nimetatud kohustusest (päringu tegemine) ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik. Seoses laenukeelu rikkumisega nimetatud sätet rakendada ei saa. Kui finantskohustuste olemasolu saab Registri mittetoimimisel kontrollida näiteks konto väljavõttelt, siis laenukeelu kontrollimiseks alternatiiv puudub.</p> <p>3) Päring Registrisse tehakse krediidivõimelisuse hindamisel. Selle hetke ja lepingu sõlmimise või väljamakse vahele võib jääda arvestatav aeg. Krediidilepingu sõlmimise keelu jälgimiseks peaks krediidiandjal olema õigus teha päringuid ka vahetult enne lepingu sõlmimist.</p> <p>Kuidas suhestub krediidilepingu sõlmimise keeld krediidilepingutesse, mis võimaldavad krediiti järkjärgult või ka korduvalt kasutusse võtta?</p>	<p>kantud nn laenukeelu nimekirja. VÕS § 403⁴ lõike 3 kohaselt peab tarbija esitama krediidiandjale õige ja täieliku teabe, mis on vajalik tema krediidivõimelisuse hindamiseks.</p> <p>3) Eelnõuga ei reguleerita krediidivõimelisuse hindamise kohustuse ulatust. Päringu tegemise vajaduse üle (sh sagedus) otsustab eelnõu § 10 lg 1 punktis 1 nimetatud isik, järgides eesmärgipärasuse põhimõtet. Samas peab ta olema valmis tõendama, et tehtud päring on õiguspärane ning kooskõlas eelnõust ja IKÜM-ist tulenevate nõuetega.</p>	<p>tarbijakrediidi lepingu muudatustele, mille puhul krediidiandja teostab krediidivõimelisuse hindamist.</p> <p>2) Pangaliidu hinnangul ei ole tarbija esitatud kinnitus piisav. Kohtupraktika toob välja, et hoolsuskohustuse raames on pangal kohustus andmeid kontrollida. Kui päringu tegemine ei ole võimalik, peab olema vastutus piiratud sarnaselt VÕS § 403⁴ lg 3¹ sätestatud vastutuse piiranguga. Kui lugeda kinnitust piisavaks vastutust välistavaks meetmeks, tekib ebaõige kinnituse puhul küsimus tagajärgede suhtes. Kas ebaõige kinnitusega kaasneb siiski lepingu tühisus? Kas krediidiandjal tekib tarbija vastu kahju hüvitamise nõue?</p> <p>3) Pangaliit teeb ettepaneku reguleerida seaduses korduvpäringute tegemine. Laenukeelu nimekirja osas esineb vajadus teha päring ka vahetult enne lepingu sõlmimist (krediidiotsuse tegemise ja lepingu sõlmimise vahele jääb reeglina mitmekuuline periood, mille jooksul taotleja kaalub otsust, võrdleb erinevaid pakkumisi) ja pärast lepingu sõlmimist, kuid enne väljamakse(te) tegemist pikema väljamakseperioodi jooksul (nt uusarenduste ostu või ehitustööde finantseerimiseks sõlmitud lepingud).</p>
44	<p>§ 61. Krediidiasutuste seaduse muutmine</p> <p>Krediidiasutuste seaduse §-i 88 täiendatakse lõikega 12 järgmises sõnastuses:</p> <p>„(12) Krediidiasutusel on õigus avaldada krediiditeavet puudutav pangasaladus teisele krediidiasutusele, krediidiandjale, krediidivahendajale ja krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud alusel ja korras.“.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>1) Sätte sõnastust vastavalt muudetud („Krediidiasutusel on kohustus avaldada krediiditeavet puudutav pangasaladus krediiditeabe jagamise seaduse § 10 lõike 1 punktis 1 nimetatud isikutele ja krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe</p>	<p>Krediidiasutusel on kohustus avaldada pangasaladust üksnes registripidajale. See, kellele register andmeid avaldab, on reguleeritud juba KTS-is. Seega KAS-s § 88 peaks sätestama vaid selle, et krediidiasutustel on kohustus avaldada krediiditeavet/pangasaladust üksnes registriile. Kui tuua kõrvale KAVS, siis selle</p>

	<p>1) Kas andmed avaldatakse teistele krediidiandjatele või Registrile? Taas tõusetub küsimus, kes on andmete omanik.</p> <p>2) Arvestades, et Registrist saavad andmeid ka avaliku sektori esindajad, siis peaks selles sättes adressaatide loetelus olema hõlmatud ka nemad.</p> <p>3) Kas see paragrahv peaks jõustuma ka 01.01.2025? Vastasel korral ei ole krediidasutustel alust andmeid Registrile jagada.</p>	<p>jagamise seaduse sätestatud tingimustel ja korras“).</p> <p>2) Teistele eelnõu § 10 lg 1 punktides 3–10 nimetatud isikutele krediidasutust andmeid avaldama eiole kohustutatud. Selline kohustus lasub eelnõu alusel registripidajal.</p> <p>3) Nimetatud punkt jõustub 01.01.2028 (eelnõu § 64 lõige 1), mil algab andmete edastamine registrisse. Enne seda puudub vajadus andmete edastamiseks, sest register ei ole veel töövalmis.</p>	<p>täiendamisel on lähtunud põhimõttest, et teabe esitamise kohustus on üksnes registrile, kes avaldab krediiditeavet vastavalt KTS-i sätestatule.</p> <p>Ettepanek: Variant I Täiendada KAS § 88 lõikega 12 järgmises sõnastuses: „Krediidasutusel on kohustus avaldada krediiditeavet puudutav pangasaladus krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud tingimustel ja korras.“</p> <p>Toodud sõnastuse puhul peaks seletuskirjast nähtuma, et krediiditeabe all peetakse silmas just KTS-st tulenevat teavet</p> <p>Variant II: Täiendada KAS § 88 lõikega 12 järgmises sõnastuses: „Krediidasutusel on kohustus avaldada krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud krediiditeavet puudutav pangasaladus krediiditeaberegistri pidajale krediiditeabe jagamise seaduses sätestatud tingimustel ja korras.“</p> <p>Toodud sõnastusega tekib küll seaduse nimetuse kordus, kuid see väldib segadust, et kus on sätestatud krediiditeabe mõiste.</p>
	<p>§ 62. Võlaõigusseaduse muutmine Võlaõigusseaduse § 403⁴ täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses: „(3¹) Krediidivõimelisuse hindamiseks vajaliku teabe omandamiseks kontrollib krediidiandja tarbija kohta käivat krediiditeavet krediiditeabe jagamise seaduse alusel asutatud krediiditeaberegistrilt. Krediidiandja vabaneb nimetatud</p>	<p>Antud selgitus. Eelnõuga ei reguleerita krediidivõimelisuse hindamise kohustuse ulatust. Päringu tegemise vajaduse üle (sh sagedus) otsustab eelnõu § 10 lg 1 punktis 1 nimetatud isik, järgides eesmärgipärasuse põhimõtet. Samas peab ta olema valmis tõendama, et tehtud päring on õiguspärane ning</p>	<p>Praktikas võib hakata küsimusi tekitama millisesse ajaraami peab registriteenuse osutamise võimatus jääma, et krediidiandja vastutusest vabaneks. Näiteks võib esineda väga lühiajalisi tõrkeid teenuse töös. Kas krediidiandja vabaneb vastutusest pärast esimest ebaõnnestunud päringut või on vajalik korduspäringu tegemine mingi aja jooksul.</p>

	<p>kohustusest ajal, mil registriteenuse osutamine ei ole krediidiandjast sõltumatutel põhjustel võimalik.“.</p> <p>VÕS sama § 403⁴ lg 2 kohaselt peab krediidiandja toimima tarbija krediitvõimelisuse hindamisel nõuetekohase hoolsusega. Palume selgitada, kas krediidiandja nõuetekohase hoolsuse nõuetele vastamiseks on lubatud teha korduspäringuid sama krediitootluse alusel. Nt kui on tehtud kodulaenu krediitotsus ja pakkumine kliendile kehtivusega 1 kuu, siis kas enne lepingu sõlmimist on lubatud teha korduspäring sama taotluse alusel? Sama küsimus pikema väljamakseperioodi kohta, uusarenduste rahastamise krediitdilepingud võivad olla kuni 1-1,5-aastase väljamakseperioodiga.</p>	<p>kooskõlas eelnõust ja IKÜM-ist tulenevate nõuetega.</p>	<p>Pangaliit teeb ettepaneku täiendada sätet sõnadega „mõistliku aja jooksul“ vms.</p>
			<p>§ 57 on eelnõust eemaldatud. Palume põhjendada, miks antud säte on eelnõust välja jäetud. Kuivõrd osapoolte vastutus tekitab palju küsimusi siis Pangaliit toetab, et § 57 peaks Eelnõusse jääma ning teeme ettepaneku vastutuse osa seletuskirjas põhjalikumalt selgitada. Kui registripidaja ei suuda teenust osutada, kas siis olukorras kus registri kasutajatel on kohustus registrit kasutada saab kasutaja registripidajalt või Rahandusministeeriumilt nõuda kahju hüvitamist? Kui KTS antud küsimust ei reguleeri, siis kas kahjunõude esitamine toimuks riigivastutuse seaduse ja/või VÕS alusel? Lisaks kui andmeid pärinud krediidiandja teeb teise krediidiandja poolt registrile edastatud andmete pinnalt vale krediitotsuse siis kelle poole saab vale otsuse teinud krediidiandja kahju hüvitamise nõudega pöörduda?</p>